

Motion till riksdagen 2019/20:1914

av **Barbro Westerholm (L)**

Barnkonventionen och barns rätt till umgänge med närstående

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i vägledningar om tolkning och tillämpning av barnkonventionen bör ingå vikten av att ta hänsyn till barns behov av umgänge med nära släktingar, i synnerhet mor- och farföräldrar, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan 2006 har ett tjugotal motioner inlämnats under allmänna motionstiden med yrkanden om barns umgängerätt med sina mor- och farföräldrar. Den senaste av Barbro Westerholm (2018/19:244) var kopplad till riksdagens beslut om införande av barnkonventionen. Yrkandet förde fram att det i en vägledning om tolkning och tillämpning av barnkonventionen bör tydliggöras barns rätt att uttrycka sina önskemål vid bedömning av deras rätt till umgänge med sina mor- och farföräldrar.

Riksdagen har avslagit samtliga motioner med hänvisning till civilutskottets förslag till avslag. I civilutskottets betänkande 2017/18:389 konstateras att rätten på talan av socialnämnden enligt 6 kap. 15 a § föräldrabalken får besluta om umgänge mellan barnet och någon annan än en förälder. Vid bedömningen av om en sådan talan ska föras ska socialnämnden särskilt beakta barnets behov av umgänge med sina mor- och farföräldrar och andra som står barnet särskilt nära. Under utskottets ställningstagande anges att det som anförs i motionerna inte motiverar något tillkännagivande, varför dessa avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2017/18:192).

Vid behandlingen av motion 2018/19:244 i betänkande 2018/19:SoU9 skriver utskottet att det inte finns något tillräckligt skäl för riksdagen att ta initiativ. Samtidigt visar Föreningen Saknade Barnbarn att nekad umgängerätt är ett reellt problem. Det framgår av den 120-sidiga informationsskrift föreningen utarbetat 2018 där lag-

regleringen och dess utveckling sedan 1920-talet beskrivs liksom erfarenheter av hur man arbetar i andra länder. I skriften finns också fallbeskrivningar som illustrerar hur konflikter mellan föräldrar och mor- och farföräldrar inte kunnat lösas vilket fått konsekvenser för barnens umgängesmöjligheter. 2014 års vårdnadsutredning löste inte problemet för det låg utanför utredningens direktiv. Frågan har också varit uppe i EU-domstolen som 2018-05-31 tilldömt en bulgarisk kvinna att få träffa sin dotterson efter att dottern och dotterns make skilt sig.

I och med att barnkonventionen ges ställning som svensk lag stärks barnens rättsliga ställning. Inför bedömningen av barnets behov av umgängesrätt måste deras röst få höras och tillmätas vikt i rättsprocesser som gäller dem. Därför vidhåller jag mitt yrkande från förra årets motionstid att en vägledning bör utformas till stöd för socialnämnden och berörda tjänstemän om hur barnets röst ska kunna höras i samband med bedömningen av barnets behov av umgänge med någon annan än en förälder, däribland mor- och farföräldrar.

Barbro Westerholm (L)